

Spis treści

Rynek energii

Wsparcie finansowe dla polskiego sektora energetycznego	2
Priorytety rozwoju polskich OSD-kluczowe założenia	2
Jakościowy model regulacyjny jako determinanta celów projektowych	3
Statystyki i raporty	4

Technologie i OZE

Największa baza danych dotycząca zasobów wiatru uruchomiona	5
---	---

Inwestycje i Finanse

Prace nad projektem budowy elektrowni jądrowej	5
Nowy standard w zarządzaniu projektami	5
Metodologia oceny inwestycyjnych projektów infrastrukturalnych- publikacja URE	7
Standard oceniający kompetencje organizacji w zarządzaniu projektami	7
Przegląd wybranych projektów na świecie w obszarze odnawialnych źródeł energii	8

Nowe obiekty w Polsce zasilane energią ze źródeł odnawialnych	8
---	---

Ekologia i CSR

Innowacyjny projekt Energa	9
----------------------------	---

Prawo

Raportowanie do ACER	9
----------------------	---

Wydarzenia

Konferencje	9
Targi	10

Rynek energii

Wsparcie finansowe dla polskiego sektora energetycznego

Ministerstwo Gospodarki podsumowało inwestycje zrealizowane w polskim sektorze energetycznym w okresie programowania 2007-2013. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiS) wydankowano łącznie kwotę 6,7 mld zł. W ramach powyższych środków zrealizowano inwestycje: budowy linii elektroenergetycznych najwyższych napięć (400 km), budowy linii dystrybucyjnych (przeszło 145 km), wymiany transformatorów (ponad 14 000), budowy farm wiatrowych (361 obiektów), wyprowadzono dodatkową moc w istniejących obiektach zasilanych z oze.

Na kolejny okres programowania obejmujący lata 2014-2020 Ministerstwo Gospodarki planuje w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przeznaczyć na potrzeby sektora energetycznego niecałe 12 mld zł.

Priorytety rozwoju polskich OSD- kluczowe założenia

Poszczególne spółki- krajowi operatorzy systemów dystrybucyjnych- kontynuują prace nad budową lub redefiniowaniem swoich strategii rozwoju jako odpowiedź na obecnie zachodzące i spodziewane zmiany na rynku energii, w tym między innymi wchodzący w życie od kolejnego roku jakościowy model regulacyjny.

Tauron w latach 2014-2023 planuje przeznaczyć na inwestycje łącznie około 37 mld zł. Tylko do roku 2019 Tauron Dystrybucja planuje poniesienie nakładów inwestycyjnych na poziomie 10 mld zł¹. Obecnie Grupa prowadzi znaczące projekty inwestycyjne związane z budową nowych bloków (w elektrowni Jaworzno III, Łagisza, Stalowa Wola, Tychy), rozbudową sieci dystrybucyjnych oraz budową obiektów kogeneracyjnych.

Energia jako kluczowe elementy w rozwoju postrzega kierunki działań związane ze zwiększeniem poziomu bezpieczeństwa energetycznego (rozwój mocy wytwórczych, dywersyfikacja bazy paliwowej) oraz podniesienie poziomu wskaźników efektywności (w tym wskaźniki SAIDI i SAIFI) (A. Tersa, wypowiedź podczas Kongresu Nowego Przemysłu). Kluczowe znaczenie jest również przypisywane wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań, w tym innowacji technologicznych. Dla porównania, spółka w wydanym raporcie „Podsumowanie prac nad mapą drogową wdrożenia inteligentnej sieci do 2020 roku” poinformowała, iż zastosowanie powyższego rozwiązania najprawdopodobniej spowoduje, iż poziom wskaźnika SAIDI zostanie zredukowany o 160 minut, a docelowo jeszcze o 33 minuty (Energia Operator 2015). Równocześnie, wdrożenie rozwiązań w postaci: łączników, NMS, OMS, PA, FDIR, Volt- VAR Control oraz Tetra znacząco przyczyni się do zmniejszenia kosztów: usuwania awarii, eksploatacji sieci, strat w sieci oraz niezawodności dostaw². Jako kluczowy wyznacznik efektywności inwestycji przyjmuje się wielkość nakładów inwestycyjnych, jakie muszą zostać poniesione, aby zredukować poziom wskaźnika SAIDI o 1 minutę³. Planowany do roku 2019 poziom nakładów inwestycyjnych na projekty dotyczące modernizacji sieci sięga 800 mln zł.

Enea z kolei jako główne filary realizowanej strategii eksponuje tworzenie wartości dla akcjonariuszy, budowanie długotrwałych relacji z klientami oraz zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii dla klientów. Począwszy od roku 2011 roczne wydatki inwestycyjne przeznaczane na rozwój sieci kształtują się na średnim poziomie 800-900 mln zł⁴. Jako kluczowe wyznaczniki realizowanych projektów Enea przyjmuje poprawę parametrów jakościowych, zwiększenie rezerw mocy oraz stałe rozwijanie możliwości przyłączeniowych⁵.

W strategii GK PGE na lata 2014-2020 nacisk został położony na zwiększanie innowacyjności realizowane

¹ Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, 2015, Polska, *Z energią działa lepiej. Energetyka przesyłowa i dystrybucyjna- raport PTPiREE*, s. 32.

² Energia Operator, 2015, *Podsumowanie prac nad mapą drogową wdrożenia inteligentnej sieci do 2020 roku*.

³ Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, 2015, Polska, *Z energią działa lepiej. Energetyka przesyłowa i dystrybucyjna- raport PTPiREE*, s. 29.

⁴ Ibidem, s. 28.

⁵ Ibidem, s. 28.

między innymi poprzez przedsięwzięcia inwestycyjne w tym związane z uruchomieniem nowych bloków energetycznych w elektrowniach Opolu i Turów, realizację projektu budowy pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej po roku 2020 oraz wsparcie konwencjonalnych źródeł wytwarzania poprzez energetykę odnawialną. Do roku 2020 na projekty związane z modernizacją sieci Grupa zamierza przeznaczyć przeszło 12 mld zł. Kluczową determinantą prowadzonych projektów inwestycyjnych jest dążenie do obniżenia poziomu wskaźnika SAIDI do roku 2020 o połowę⁶.

Reakcje oraz działania podejmowane przez kierownictwo poszczególnych spółek energetycznych odzwierciedlają istniejącą niepewność dotyczącą kształtu i kierunków rozwoju polskiego rynku energii. Istotny poziom niepewności jest również pochodną oddziaływania szerokiego zbioru czynników o charakterze prawnym i politycznym.

Siła oddziaływania ograniczeń politycznych jest widoczna w szczególności na rynku oze, gdzie po wejściu w życie w 2015 roku nowej ustawy, inwestorzy przez cały czas doświadczają niepewności związanej z rzeczywistymi konsekwencjami tego, jak będzie wyglądał rynek od roku 2016 (system wsparcia jedynie dla podmiotów, które wygrają aukcje energii). Dodatkowo, i tak już wysokie ryzyko związane ze wparciem oze w nowym systemie, jest potęgowane przez fakt, iż decyzja dotycząca ostatecznego kształtu systemu wsparcia zostanie podjęta przez Komisję Europejską.

Jednocześnie, po stronie przesyłowej coraz bardziej wyraźny jest paradoks braku stabilności polskiego rynku energii wynikający z faktu, iż polskie linie przesyłowe (wobec braku przesuwników fazowych) są w sposób niekontrolowany wykorzystywane do przesyłu nadwyżki energii wyprodukowanej przez farmy wiatrowe na północy Niemiec na południe kraju oraz do Austrii (mieszkańcy Bawarii od lat konsekwentnie nie wyrażają zgody na budowę linii najwyższych napięć). Sytuacja ta dodatkowo destabilizuje pracę polskiego KSE, któremu liczne środowiska zarzucają brak wystarczających mocy wytwórczych. Jak podkreślają eksperci,

polSKI rynek energii doświadcza obecnie istotnych turbulencji będących konsekwencją odejścia od modelu stabilizacyjnego, w którym bezpieczeństwo energetyczne było nadrzędnym celem w kierunku modelu biznesowego, który z kolei jest poddawany oddziaływaniu wielu sprzecznych ze sobą interesów (J. Popczyk, wypowiedź podczas Kongresu Nowego Przemysłu).

Jakościowy model regulacyjny jako determinant celów projektowych

Wchodzący w życie w 2016 roku jakościowy model regulacji segmentu dystrybucji na rynku energii istotnie wpływa na decyzje projektowe podejmowane przez poszczególne spółki- operatorów systemów dystrybucyjnych. Jest to związane przede wszystkim z wymaganiami powyższego modelu określającego zobowiązania wobec poszczególnych spółek związane ze zrealizowaniem wskaźników ciągłości dostaw energii elektrycznej: SAIDI i SAIFI⁷.

W ocenie OSD (Energia Operator) powyższe wymogi powodują znaczącą zmianę optyki inwestycyjnej, i związane z tym przededefiniowanie priorytetów projektowych (R. Pionkowski, wypowiedź dla portalu www.wnp.pl z dnia: 16.10.2015). Szczególnej uwagi będą wymagać następujące elementy i obszary (Ibidem):

- konieczność zwiększenia niezawodności pracy sieci (w tym uwzględnienie zwiększonej liczby prac prowadzonych bez wyłączeń),
- wdrożenie jeszcze bardziej zaawansowanej automatyki (lokalizowanie i wyizolowanie miejsca awarii, zwiększenie szybkości reakcji na zdarzenia mające miejsce w sieci),

⁷ SAIDI (*System Average Interruption Duration Index*) wskaźnik pokazujący przeciętny systemowy czas trwania przerwy długiej i bardzo długiej, wyrażony w minutach na odbiorcę na rok, stanowiący sumę iloczynów czasu jej trwania i liczby odbiorców narażonych na skutki tej przerwy w ciągu roku podzieloną przez liczbę obsługiwanych odbiorców (PSE, 2015).

SAIFI (*System Average Interruption Frequency Index*) wskaźnik obrazujący przeciętną systemową częstość przerw długich i bardzo długich, stanowiący liczbę odbiorców narażonych na skutki wszystkich przerw tego rodzaju w ciągu roku, podzieloną przez łączną liczbę obsługiwanych odbiorców (PSE, 2015).

⁶ Ibidem, s. 30.

Newsletter jubejsi nr 4/11/2015

- wdrożenie rozwiązań zapewniających lokalne bilansowanie mocy i związaną z tym konieczność przesyłu (w tym magazyny energii dla prosumentów),
- dynamiczne reagowanie na zmiany zachodzące na rynku odnawialnych źródeł energii, w tym związane z szybkim rozwojem mikroinstalacji,

Głównym priorytetem dla realizacji powyższych rozwiązań jest ograniczenie kosztów utrzymania sieci jako racjonalna reakcja na coraz mniejszą ilość przesyłanej energii i towarzyszący temu wzrost kosztów utrzymania sieci dystrybucyjnej. Zjawiska te implikują również coraz bardziej wyraźną konieczność przemodelowania systemu taryf, w którym uwzględnione zostaną, oprócz kosztów korzystania z sieci, również koszty jej gotowości do przyjęcia i przesyłu określonej ilości energii.

Wymagania, jakie nakłada nowy model regulacyjny na polskich OSD, w tym przede wszystkim te związane z koniecznością zredukowania czasu trwania przerw o 50% w ciągu 5 lat zostały uznane przez wszystkie polskie spółki dystrybucyjne za bardzo znaczące wyzwanie.

Statystyki i raporty

Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej (PTPiREE) poinformowało o opublikowaniu raportu dedykowanego polskiemu rynkowi energetycznemu. Dokument zatytułowany „Polska. Z energią działa lepiej. Energetyka przesyłowa i dystrybucyjna. Raport PTPiREE” zawiera dogłębną charakterystykę polskiego rynku energii elektrycznej. Poszczególne zagadnienia zostały omówione w kolejnych rozdziałach poświęconych: trendom na rynku energii, kluczowym regulacjom prawnym i ich oddziaływaniu na kształt rynku a także problemom związanym z wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań. Odrębną część

opracowania poświęcono przedsięwzięciom inwestycyjnym realizowanym przez polskich operatorów systemu przesyłowego (OSP) oraz systemów dystrybucyjnych (OSD), a także regulacjom prawnym determinującym działalność podmiotów zajmujących się przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej. Ostatnią część dokumentu dedykowano przyszłości systemu elektroenergetycznego oraz kluczowym determinantom jego rozwoju.

Publikacja raportu jest również częścią prowadzonej przez Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej kampanii informacyjnej „Z energią działa lepiej”, której celem jest podnoszenie poziomu świadomości społecznej dotyczącej funkcjonowania rynku energii (<http://zenergiadzialalepiej.pl/>).

Z pełną wersją raportu można zapoznać się pod adresem:

<http://zenergiadzialalepiej.pl/kampania/informacje-prasowe/polska.-z-energia-dziala-lepiej---raport-ptpiree.pdf>

Warszawski Instytut Studiów Ekonomicznych poinformował o wydaniu raportu, we współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Energetyki Wiatrowej, poświęconego problemom energetyki wiatrowej w Polsce. Dokument zatytułowany „Wpływ energetyki wiatrowej na polski rynek pracy” podejmuje problematykę projektów budowy farm wiatrowych jako generatora miejsc pracy- o charakterze alternatywnym w stosunku do sektorów tradycyjnych” przykładowo takich jak górnictwo. W raporcie postawiono tezę, iż realizacja projektu budowy farmy wiatrowej (na lądzie) o mocy 10 MW generuje 114 miejsc pracy, a następnie 5 miejsc pracy w okresie funkcjonowania produktu projektu. Autorzy twierdzą, iż w roku 2030 segment farm wiatrowych jest w stanie wygenerować popyt na miejsca pracy większy niż górnictwo węgla kamiennego.

Pełna wersja raportu znajduje się na stronie internetowej:

http://www.wnp.pl/wiadomosci/wise-energetyka-wiatrowa-moze-dac-wiecej-pracy-niz-gornictwo.260340_1_0_1.html

Opublikowano kolejne, 17-te wydanie raportu „European Energy Markets Observatory, 17th edition”. W opracowaniu przygotowanym przez Capgemini we współpracy z 14CE Institute for Climate Economics

podjęto między innymi problematykę wyzwań związanych ze zmianami klimatu, bezpieczeństwa dostaw energii oraz problem integracji rynków europejskich. Osobne rozdziały poświęcono „perspektywie konsumenta” oraz ewolucji i transformacji modeli biznesowych w sektorze energetycznym w aspekcie budowania łańcucha wartości.

Raport w pełnej wersji można pobrać ze strony:

https://www.capgemini.com/thought-leadership/european-energy-markets-observatory#video_content

Technologie i OZE

Największa baza danych dotycząca zasobów wiatru uruchomiona

Uruchomiono największą na świecie bazę informacyjną dotyczącą potencjału zasobów wiatru. „The Global Wind Atlas” zawiera dane oraz informacje dotyczące zasobów wiatru w skali globalnej- przy rozdzielczości 1 km. Dotychczas informacje te były dostępne z rozdzielczością 10 kilometrów, co znacząco podwyższało poziom ryzyka w procesach planowania. Baza jest rezultatem współpracy pomiędzy *International Renewable Energy Agency* (IRENA) i *Technical University of Denmark*.

Z danych bazy można korzystać pod adresami:

Global Wind Atlas Maps:

<http://irena.masdar.ac.ae/?map=103>

Global Wind Atlas Toolset:

<http://irena.masdar.ac.ae/?&tool=dtu:gwa&map=103>

Inwestycje i Finanse

Prace nad projektem budowy elektrowni jądrowej

Spółka PGE Energia Jądrowa (PGE EJ1) prowadząca projekt budowy pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej poinformowała o opublikowaniu dokumentu pt. „Karta informacyjna przedsięwzięcia” dla przedmiotowego projektu. Opublikowany dokument jest częścią procesu ubiegania się o rozpoczęcie procedury oceny oddziaływania na środowisko. Moc planowanego do budowy na terenie województwa pomorskiego obiektu ma wynieść 3 740 MWe. Zintegrowany przetarg na budowę obiektu ma odbyć się jeszcze w roku 2015. W karcie informacyjnej, oprócz szczegółowego opisu planowanych rozwiązań technicznych i ich oddziaływania na środowisko, przedstawiono również program komunikacji społecznej.

Dokument można pobrać ze strony PGE EJ1: http://www.pgzej1.pl/media/pdf/KIP_PGEEJ1.pdf

Nowy standard w zarządzaniu projektami

International Project Management Association (IPMA) poinformowała, iż w styczniu 2016 roku zostanie opublikowane pierwsze wydanie nowego standardu IPMA PEB 1.0- *Project Excellence Baseline*⁸. Standard PEB został oparty na stosowanym przez IPMA modelu doskonałości w zarządzaniu projektem (PEM-*Project Excellence Model*), a jego głównym celem jest pomoc organizacji w zidentyfikowaniu mocnych stron w zarządzaniu projektami oraz obszarów, które wymagają udoskonalenia oraz poprawy.

W procesie konstruowania PEB oparto się na trzech głównych filarach, które stanowią:

- fundamenty doskonałości (*foundation for excellence*),
- wzmocnienie doskonałości (*reinforcement of excellence*),
- dowody doskonałości-rezultaty (*proof of excellence*).

⁸ Materiał udostępniony dzięki uprzejmości G. Szałajko, IPMA Polska.

Newsletter jubejsi nr 4/11/2015

Fundamenty doskonałości tworzą: jasne powody i cele, właściwi ludzie na właściwym miejscu, wartości, odpowiednia strategia projektu, spójność liderów, jeden zespół oraz właściwe kompetencje. Wzmocnienie doskonałości następuje poprzez: zrozumienie kluczowych procesów, dopasowanie procesów, adekwatne zasoby, ciągłe uczenie się oraz widoczne doskonalenie. Natomiast dowodem doskonałości projektu są jego rezultaty, w tym: zadowoleni interesariusze, efektywnie dostarczony produkt projektu, rezultaty wynikające z procesów, a także rezultaty wykraczające poza przyjęte cele.

Kluczowym założeniem standardu *Project Excellence Baseline* jest również ciągłe uczenie się. Proces ten opiera się o naukę z przeszłych doświadczeń, która jest następnie wykorzystywana do konstruowania „zarządzania projektem”, który aktualnie ma miejsce, finalnie zaś do uzyskiwania długoterminowych rezultatów i zdobywania nowych doświadczeń.

Standard PEB „pracuje” w oparciu o trzy główne elementy:

- obszary (*areas*), które obrazują główne „składniki doskonałości”,
- kryteria (*criteria*) będące kluczowymi czynnikami tworzącymi doskonałość w poszczególnych obszarach,
- przykłady (*examples*) będące odzwierciedleniem działań i praktyk w poszczególnych projektach.

Obszary, które zostały wyróżnione w powyższym standardzie to:

- A. ludzie i cele (*people and purpose*),
- B. procesy i zasoby (*processes and resources*),
- C. rezultaty projektu (*project results*).

W każdym z obszarów wyodrębniono główne kryteria, które służą do pomiaru poziomu doskonałości. Dla poszczególnych obszarów są to:

- A. ludzie i cele:
 - A.1. przywództwo i wartości
 - A.2. cele i strategia
 - A.3. zespół projektowy, partnerzy i dostawcy,
- B. procesy i zasoby:
 - B.1. procesy zarządzania projektem i zasoby projektowe

B.2. zarządzanie innymi kluczowymi procesami i zasobami,

C. rezultaty projektu:

- C.1. satysfakcja klienta
- C.2. satysfakcja zespołu projektowego
- C.3. satysfakcja innych interesariuszy
- C.4. rezultaty projektu i wpływ projektu na środowisko

Przykładowo dla kryterium A1. „przywództwo i wartości” badane są:

A.1.a. wzory do naśladowania w celu uzyskania doskonałości,

A.1.b. dbałość o interesariuszy projektu,

A.1.c. orientacja na cele projektu i zdolność adaptowania do zmian.

Kryterium A.2. „cele i strategia” analizuje:

A2.a. zarządzanie potrzebami, oczekiwaniami i wymaganiami interesariuszy,

A2.b. rozwój i osiągnięcie celów projektu,

A.2.c. rozwój i realizowanie strategii projektowej.

Dla kryterium A3. „zespół projektowy, partnerzy i dostawcy” można wyróżnić:

A3.a. identyfikację i rozwijanie kompetencji,

A.3.b. rozpoznanie osiągnięć i uprawnień,

A.3.c. współpracę i komunikację

W obszarze C, który stanowią rezultaty projektu szczegółowemu badaniu podlega między innymi kryterium C.4. „rezultatów projektu i wpływu projektu na środowisko”:

C.4.a. uzyskanie wyników zdefiniowanych jako cele projektu,

C.4.b. uzyskanie wyników wykraczających poza cele projektowe, włączając w to oddziaływanie na środowisko,

C.4.c. wydajność projektu.

Warto również podkreślić, iż badanie aktualnego poziomu doskonałości, jaki organizacja uzyskuje w zarządzaniu projektami może odbywać się poprzez samoocenę bądź też może być ono dokonywane przez wyznaczonych przez IPMA asesorów.

Standard *Project Excellence Baseline* poprzez swoją strukturę realizuje zasadniczy cel, jakim jest budowanie wartości zarówno w samym projekcie, jak i poprzez dany projekt. Za najważniejsze wartości (w ujęciu IPMA) uważane są: wydajność, skuteczność, efektywność, skalowalność, elastyczność, ciągłe doskonalenie

oraz zrównoważony rozwój. W działaniach, które są podejmowane w celu doskonalenia zarządzania projektem kluczowe znaczenie mają również procesy, które przebiegają pomiędzy poszczególnymi obszarami, a które są związane z podnoszeniem efektywności, motywowaniem i stymulowaniem do rozwoju, wywieraniem wpływu oraz tworzeniem bezpiecznego środowiska do rozwoju. Warto również zwrócić uwagę, na fakt, iż za kluczowe mierniki sukcesu projektu uważa się już nie tylko zrealizowanie założonych celów projektu, ale przede wszystkim uzyskanie satysfakcji klienta, zespołu projektowego oraz innych interesariuszy.

Połączenie 3 produktów IPMA: ICB (*Individual Competence Baseline*), PEC (*Project Excellence Baseline*) oraz OCB (*Organisational Competence Baseline*)⁹ ma tworzyć kompleksowe narzędzie do oceny zdolności organizacji do zarządzania projektami, a następnie poziomu wypracowanej doskonałości.

Standard PEB zostanie udostępniony przez *International Project Management Association* w styczniu 2016 roku: www.ipma.ch

Metodologia oceny inwestycyjnych projektów infrastrukturalnych- publikacja URE

Urząd Regulacji Energetyki przedstawił opracowanie pt. „Metodologia i kryteria wykorzystywane do oceny inwestycyjnych projektów infrastrukturalnych sektora energii elektrycznej oraz ponoszenia podwyższonego ryzyka”.

Przygotowane opracowanie stanowi odpowiedź na wymogi *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej*¹⁰. Zgodnie z zapisami cytowanego rozporządzenia, poszczególne kraje członkowskie (poprzez organy regulacyjne- w Polsce URE) zostały zobligowane do przedstawienia metodologii i kryteriów oceny projektów inwestycyjnych, które dotyczą infrastruktury dla energii elektrycznej oraz gazu

ze szczególnym uwzględnieniem problemu ryzyka towarzyszącemu realizacji powyższych przedsięwzięć.

Podmioty realizujące inwestycje, które zostały objęte zapisami powyższego Rozporządzenia, jako projekty typu PCI- *Projects of Common Interest*, mogą ubiegać się o dodatkowe zachęty pod warunkiem wykazania, iż realizacji przedsięwzięcia towarzyszy ryzyko wyższe niż w przypadku porównywalnych projektów infrastrukturalnych. Podwyższone ryzyko może dotyczyć zarówno fazy rozwoju, budowy, eksploatacji, jak i utrzymania obiektu. Zgodnie z zapisami cytowanego Rozporządzenia (załącznik numer II, pkt. 1), do projektów wspólnego zainteresowania (PCI), promotorzy których mogą ubiegać się o dodatkowe zachęty zaliczono: napowietrzne linie wysokich napięć zaprojektowane dla napięcia 220kV, podziemne i podmorskie kable przesyłowe (150 kV), urządzenia umożliwiające transport energii elektrycznej (napięcia wysokie i najwyższe), a także urządzenia oraz instalacje, o istotnym znaczeniu dla bezpiecznej eksploatacji systemów.

Z tekstem Rozporządzenia można zapoznać się na stronie: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0347&from=PL>

Standard oceniający kompetencje organizacji w zarządzaniu projektami

International Project Management Association (IPMA) prowadzi działania związane z promowaniem opracowanego standardu: *IPMA Organisational Competence Baseline* (OCB). Powyższy standard reguluje problematykę kompetencji posiadanych przez organizację między innymi w zakresie integrowania ludzi, zasobów, procesów, struktur oraz kultury projektowej dla projektów, programów oraz portfolio projektów. Powyższe kompetencje zostały podzielone na następujące grupy:

- związane z nadzorem,
- związane z zarządzaniem,
- związane z dopasowaniem (struktur, procesów i kultur),
- związane z zasobami,
- dotyczące ludzi i ich kompetencji

⁹ Standard zostanie opublikowany w styczniu 2016 roku.

¹⁰ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady numer 347/2013 z dnia 17.04.2013 roku w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej- artykuł 13.*

Standard *Organisational Competence Baseline* stanowi również część prezentowanego przez IPMA holistycznego podejścia do oceny kompetencji w zarządzaniu projektami. Produktem powyższego podejścia jest „IPMA Delta”, która obejmując trzy moduły: IPMA ICB, IPMA PEB oraz IPMA OCB¹¹ ma za zadanie całościowo ocenić kompetencje organizacji w zarządzaniu projektem. Proces ten odbywa się poprzez ocenę kompetencji indywidualnych, kompetencji organizacji oraz uzyskanego poziomu doskonałości w zarządzaniu projektem.

Przegląd wybranych projektów na świecie w obszarze odnawialnych źródeł energii

Zakończono realizację kolejnych projektów wykorzystujących źródła odnawialne.

- Ukończono prace związane z budową farmy wiatrowej *offshore* Borkum Riffgrund. W skład położonego na morzu północnym obiektu wchodzi 78 turbin, każda o mocy 3,6 MW. Docelowo farma ma zaopatrywać w energię 320 000 niemieckich gospodarstw domowych. Obiekt został wyposażony w turbiny przez Siemens AG, który odpowiada również za usługi serwisowe dla obiektu. W przypadku Siemens AG farma wiatrowa Borkum Riffgrund jest już szóstym zrealizowanym w bieżącym roku obiektem. Siemens dostarczył również turbiny do obiektów takich jak: Dan Tysk (o mocy 288 MW), Gwynt y Moer (576 MW), Westermest Rough (210 MW), Butendiek (288 MW) oraz EnBW Baltic 2 (288 MW), stając się tym samym jednym największych „graczy” w segmencie farm typu *offshore* na świecie.

Nowe obiekty w Polsce zasilane energią ze źródeł odnawialnych

- Rozpoczęła działalność farma wiatrowa w Opalenicy koło Poznania. Uruchomiony przez RWE Renewables Polska obiekt posiada moc 17 MW i obejmuje 7 turbin wiatrowych. RWE

przygotowuje do uruchomienia kolejną farmę „Nowy Staw II” zlokalizowaną na terenie województwa pomorskiego.

- PGE uruchomiła swoją pierwszą elektrownię fotowoltaiczną. Obiekt znajduje się w Międzybrodziu Żywieckim na Górze Żar i posiada moc całkowitą 0,6 MW. W skład elektrowni wchodzi łącznie 2 400 paneli, każdy z nich o mocy 250W. Całkowity koszt projektu wyniósł 2,8 mln zł. Część środków (624 000 zł) spółka pozyskała jako dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej w Katowicach. Planowana roczna produkcja elektrowni ma wynieść 550 MWh brutto.
- Na terenie gminy Czernikowo, w województwie kujawsko-pomorskim została uruchomiona największa w Polsce elektrownia fotowoltaiczna. Obiekt, którego inwestorem jest spółka Energa Operator SA, o mocy sięgającej prawie 4 MW został wybudowany kosztem 81,6 mln zł. Struktura finansowania objęła 19,5 mln zł z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Elektrownia, w skład której wchodzi niemal 16 000 paneli PV ma zaopatrywać w energię około 1 600 gospodarstw domowych. Według obliczeń uruchomienie obiektu pozwoli „zaoszczędzić rocznie” emisję dwutlenku węgla na poziomie około 3 000 ton (w porównaniu do elektrowni konwencjonalnej).

¹¹ IPMA ICB- *Individual Competence Baseline*
IPMA PEB- *Project Excellence Baseline*
IPMA OCB- *Organisational Competence Baseline*

Ekologia i CSR

Innowacyjny projekt Energa

W ramach realizowanego projektu „eMobility” należąca do Grupa Energa spółka Enspirion kontynuuje skierowaną do właścicieli samochodów ofertę ich bezpłatnego doładowania. Ładowanie jest obecnie możliwe w 5 punktach zlokalizowanych na terenie Trójmiasta. Włączenie do projektu karty umożliwiającej dostęp do bezpłatnej usługi ładowania samochodu pozwoli zebrać spółce informacje niezbędne do zaplanowania prac w projekcie rozbudowy sieci ładowania pojazdów.

Strona projektu: <http://emobility.enspirion.pl/>

Prawo

Raportowanie do ACER

Wszedł w życie obowiązek raportowania do Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER). Zgodnie z wymogami rozporządzenia REMIT¹² obowiązek ten dotyczy uczestników hurtowego rynku energii, na którym dochodzi do sprzedaży usług przesyłowych, energii elektrycznej, gazu ziemnego oraz tych odbiorców końcowych, w przypadku których roczne zużycie jednego z powyższych nośników przekracza 600 GWh.

Zgodnie z przepisami ww. Rozporządzenia, raportowaniu podlegają 2 grupy kontraktów:

- kontrakty dotyczące (realnych) dostaw energii elektrycznej i gazu,
- kontrakty obejmujące instrumenty pochodne.

Podmioty objęte obowiązkiem raportowania składają informacje dotyczące zawarcia kontraktu, następnie zmian, jakie zostały do niego wprowadzone i finalnie rozwiązania kontraktu. Proces raportowania może być realizowany przez każdy z podmiotów indywidualnie bądź też za pośrednictwem Towarowej Giełdy Energii-TGE. W przypadku, kiedy uczestnik rynku raportuje bez korzystania z usługi zewnętrznej w tym zakresie,

ma on obowiązek pozyskania od ACER odpowiedniego statusu tzw. RRM- *Registered Reporting Mechanism*.

Obowiązek raportowania wchodzi w życie dwuetapowo. Od 7 października bieżącego roku objął on transakcje sprzedaży produktów energetycznych dokonywane w obrocie hurtowym poprzez zorganizowane platformy obrotu oraz informacje dotyczące systemów energetycznych (publikowane przez operatorów ENTSO). Natomiast od 7 kwietnia 2016 roku obowiązek raportowania obejmie pozostałe transakcje realizowane w obrocie hurtowym (kontrakty przesyłowe, kontrakty zawierane na rynku OTC) oraz informacje dotyczące między innymi funkcjonowania systemu przesyłowego oraz systemów magazynowania.

Wejście w życie rozporządzenia i związanego z nim obowiązku raportowania oznacza dla podmiotów objętych powyższym obowiązkiem konieczność zaprojektowania i/lub dopasowania odpowiednich systemów wewnętrznych do realizacji powyższych zadań.

Wydarzenia

Konferencje:

1. Cohnreznick – BNEF Roundtable: Renewable and Wind Economics- Chicago, 10 listopada
2. XI Edycja Konferencji Biogaz- praktyczne aspekty inwestycji w zieloną energię- Progress Group
3. Forum Dystrybutorów Energii- Lublin, 17 listopada
4. ECITB Oil & Gas Project Management- Collaboration for Efficiency and Cost Reduction- Aberdeen, 17 listopada
5. Konferencja „Efektywność energetyczna budynków w Polsce i w Niemczech”- Warszawa, 24 listopada
6. XVIII Forum Energetyki Wiatrowej- System aukcyjny w Polsce a doświadczenia innych krajów europejskich- Warszawa, 24 listopada
7. Systemy Informatyczne w Energetyce SIWE 15- Wiśła, 24-27 listopada

¹² REMIT- *Rozporządzenie o Integralności i Przejrzystości Hurtowego Rynku Energii zostało ogłoszone w dniu 12 grudnia 2011 roku. REMIT wszedł w życie w dniu 28 grudnia 2011 roku.*

Newsletter juejsi nr 4/11/2015

8. EIC Connect Energy- Manchester, 24-25 listopada
9. Commercialising Grid-Scale Energy Storage Global Congress- Londyn, 25-26 listopada
10. XII Konferencja Energetyczna Europower- Warszawa, 25-26 listopada
11. Konferencja Heat not Lost- Kraków, 25-26 listopada
12. X Międzynarodowy Kongres Project Management Institute- Poland Chapter- Warszawa, 30 listopada- 2 grudnia
13. X Konferencja naukowo- techniczna „Elektroenergetyczne linie kablowe- stan obecny, nowe techniki”- Kołobrzeg, 2-3 grudnia
14. 21st Conference of the Parties on Climate Change (UN)- Paris, 30 listopada-11 grudnia
15. Wind Optimization Maintenance and Repair Summit- Toronto, 2-3 grudnia
16. Czas Innowacji. Nafta/Chemia 2015- Warszawa, 9 grudnia
17. Global Energy Efficiency Forum 2015- Berlin, grudzień (BIS Group)
18. III Konferencja Inteligentna Energetyka- Klient w Świecie Technologii Smart- Warszawa, 17 grudnia
19. 6th Carbon Dioxide Utilization Summit- Newark, USA, 24-25 lutego 2016
20. 4th Annual Advanced Hydropower Generation and Pumped Storage Forum- Berlin, 27-28 stycznia 2016
21. 2nd Annual Offshore Power Cable Engineering and Reliability Forum- Praga, 27-28 stycznia 2016
22. Energy Storage Summit 2016- Paryż, 3-4 lutego 2016
23. Trends in Project, Programme and Portfolio Management Year 2016- Zurich, 18-19 lutego 2016
24. Clean Energy Finance Europe 2016- Londyn, 24-25 lutego
25. European Advanced Heating and Cooling Forum- Amsterdam, marzec 2016 (BIS Group)
26. Electricity Trading and Market Dynamics Forum- Londyn, 31 marzec-1 kwietnia 2016
27. APM Project Management Conference 2016- Londyn, 21 kwietnia 2016
28. VIII Europejski Kongres Gospodarczy- Katowice 18-20 maja 2016
29. CPE POWERENG '2016 (International Conference on Compatibility and Power Electronics)- Bydgoszcz 29 czerwca-1 lipca 2016

,Targi:

1. Oil & Gas UK Share Fair- Aberdeen, 9-12 listopada
2. VIII Lubelskie Targi Energetyczne Energetics 2015- Lublin, 17- 19 listopada
3. EWEA- Europe's Premier Wind Energy Event- Paryż, 17- 20 listopada
4. Targi Efektywności Energetycznej w Przemśle- Kraków, 25- 26 listopada
5. Międzynarodowe Targi Izolacji Przemysłowych 4Insulation- Kraków, 25- 26 listopada
6. Energy Expo Arena- Ostróda, 26-27 listopada